

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	1.Kf.700.090/2023/4.
A felperes:	felperes neve (felperes címe)
A felperes képviselője:	felperesi képviselő ügyvéd (felperesi képviselő címe)
Az alperes:	alperes (alperes címe)
Az alperes képviselője:	alperesi képviselő (eljáró ügyvéd: alperes képviselője) (alperesi képviselő címe)
A per tárgya:	közzszolgálati jogviszony jogellenes megszüntetésével kapcsolatos közigazgatási jogvita elbírálása
A fellebbezést benyújtó fél:	felperes (17. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Miskolci Törvényszék 4.K.700.681/2022/16. számú ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 25.000 (huszonötezer) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A Község1 és Község2 Önkormányzata által közös önkormányzati hivatal létrehozásáról kötött megállapodás értelmében az alperes községen1 állandó jelleggel működő, aljegyző által vezetett kirendeltséget tart fenn. A megállapodásban rögzítésre került, hogy a jegyző kinevezéséhez, felmentéséhez a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 83. § b) pontja alapján a polgármesterek lakosságszám-arányos többségi döntése szükséges. Az Mötv. 82. § (5) bekezdése értelmében a jegyző, főjegyző jogállására vonatkozó szabályokat az aljegyzőre is alkalmazni kell.

[2] A felperes 2019. november 29. napján 6 havi próbaidővel közszolgálati jogviszonyt létesített az alperessel aljegyzői munkakör ellátására; elsődleges feladatát a községi kirendeltség vezetése képezte. Illetménye az alperesnél fennállt közszolgálati jogviszonya idején havi bruttó 480.000 forint volt; 2019. július 15. napjától 2020. július 14. napjáig GYES ellátásban részesült.

[3] község2 polgármestere a felperes közszolgálati jogviszonyát 2020. április 23. napján a próbaidő alatt azonnali hatállyal, egyszemélyi döntés keretében megszüntette.

[4] A felperes 2021. szeptember 20. napjától a község3 Közös Önkormányzati Hivatalnál dolgozott jegyzői munkakörben, ahol a kezdeményezésére a próbaidő utolsó napján megszüntetésre került a jogviszonya, ezt követően nem a közszférában helyezkedett el.

A felperes keresete, az alperes védirata és az előzményi eljárás

[5] A felperes a keresetében – amennyiben a jogviszony jogellenes megszüntetését a bíróság nem a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 193. § (1) bekezdésében foglalt módon állapítja meg – az alperesnek a Kttv. 193. § (5) bekezdése alapján 10 havi illetményének megfelelő átalány-kártérítés fizetésére kötelezését kérte.

[6] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte.

[7] Az elsőfokú bíróság a 4.K.700.274/2021/13. számú ítéletével megállapította, hogy a felperes közszolgálati jogviszonyának megszüntetése jogellenesen történt, jogkövetkezményként a Kttv. 193. § (5) bekezdése alapján 2 havi illetménynek megfelelő átalány-kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[8] A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2.Kf.700.010/2022/4. számú végzésével (a továbbiakban: másodfokú végzés) az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Végzésének indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság az átalány-kártérítés összegszerűsége körében a felperes által hivatkozott

körülményeket nem értékelte, és a figyelembe vett körülményeket sem indokolta megfelelően. Nem tért ki arra, hogy milyen munkakörülményeket értékelt a felperes esetében, továbbá az irányadó bírói gyakorlatot sem ismertette, mindezek miatt nem voltak megállapíthatók a bírói mérlegelés szempontjai és annak jogszerűsége. Meghagyta az új eljárásra vonatkozóan az elsőfokú bíróságnak, hogy az elvégzett mérlegelési tevékenységét és annak szempontjait megfelelően indokolja, ennek során a felperes állításait is vonja mérlegelési körébe. Vegye figyelembe, hogy az irányadó bírói gyakorlat szerint az átalány-kártérítés valamennyi kár kompenzálására szolgál, értékelje, hogy milyen következménnyel járt a felperes életében a jogviszonya jogellenes megszüntetése. Legyen tekintettel arra, hogy amennyiben az alperes hivatkozása szerint a felperes nem tett eleget a kárenyhítési kötelezettségének, az ennek alapjául szolgáló körülményeket a kárt okozó munkáltató köteles bizonyítani.

[9] A megismételt elsőfokú eljárásban a felperes módosított kereseti kérelmében a Kttv. 193. § (5) bekezdése alapján 6 havi illetményének megfelelő átalány-kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[10] Az alperes nyilatkozatában a felperes által követelt összeget eltúlzottnak tartotta.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[11] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban hozott ítéletével az alperest a közszolgálati jogviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeként 2 havi illetménynek megfelelő, 782.400 forint átalány-kártérítés megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy az átalány-kártérítés összecsúszása tekintetében folytatott le bizonyítási eljárást a megismételt elsőfokú eljárásban. A Kttv. 193. § (5) és (6) bekezdéseire utalással és az irányadó bírói gyakorlat figyelembevételével kiemelte, hogy az átalány-kártérítés mértékét elsősorban a jogsértés súlya határozza meg, melynek megállapításánál főként a munkáltató jogellenes megszüntetés során tanúsított magatartását kell értékelni. Az átalány-kártérítés összege bizonyítás útján nem állapítható meg, ezért arról a bíróság az eset összes körülményének mérlegelésével, szabad belátása szerint dönt. Az alperesi munkáltató jogellenes megszüntetés során tanúsított magatartásánál figyelemmel volt arra, hogy a jogviszony megszüntetésére a próbaidő alatt került sor. A próbaidő jogintézménye arra szolgál, hogy a felek meggyőződjenek arról, hogy megfelelőek-e számukra a személyi és tárgyi feltételek, továbbá indokolási kötelezettség nélkül, szankciómentesen szüntethessék meg a közszolgálati jogviszonyt. Az alperes intézkedése kizárólag alaki okból minősült jogellenesnek, a peren kívüli megegyezéstől nem zárkózott el, maga is törekedett a felperes jogviszonyának rendezésére, részére más pozíciót is felajánlott, azonban hosszútávú jogviszony létesítésére mindkét félnek felróható okból nem került sor. A felperes rövid ideig, mindössze 5 hónapig állt közszolgálati jogviszonyban az alperesnél, az irányadó bírói gyakorlatra is figyelemmel ezért a 6 havi átalány-kártérítésre vonatkozó kereseti igénye eltúlzott, nem áll arányban az ítélezési gyakorlattal és a jogviszony időtartamával. Az objektív körülmények mellett

értékelési körébe vonta a felperes személyi körülményeit is. Rámutatott, hogy az átalány-kártérítés mértékére nem lehet befolyással a felperes GYES ellátásban való részesülése, és a jogviszony ez alatt történő megszüntetése, mivel a felperes már a közszolgálati jogviszony létesítésekor is GYES ellátásban részesült, a gyermeke még korábban, 2017. július 14. napján született, korábbi munkahelyén munkát a gyermeke születésére tekintettel nem végzett. Nem tartotta figyelembe vehetőnek azt a felperesi hivatkozást sem, hogy a közszolgálati jogviszonyának alperes általi megszüntetését követően 17 hónapig nem tudott elhelyezkedni, és csak minimális jövedelme volt, az elhelyezkedésének sikertelenségét ugyanis nem tudta bizonyítani. Az pedig, hogy amiatt nem helyezkedett el, mert bízott az alperessel fennállt jogviszonya helyreállításában, nem értékelhető az alperes terhére.

[12] Az elsőfokú eljárás során a peres felek közös kérelmére sor került a per szünetelésére, az egyezségkötés előrelátható sikertelensége miatt a felperes kérte az eljárás folytatását, a keresetét megváltoztatta, abban már nem kérte a visszahelyezését, így ettől az időponttól az álláskeresése indokoltá vált. Ennek sikertelenségét, illetőleg annak okát nem bizonyította, így az alperes terhére ezt a körülményt szintén nem lehetett értékelni. Az általa hivatkozott életpálya megszakadás kapcsán kifejtette, hogy a felperes a perrel érintett jogviszonyt követően is a közsférában helyezkedett el a perbeli pozíciónál magasabb, jegyzői állásban, amelynek megszüntetésére a felperes által még a próbaidő alatt került sor, ezt követően pedig már nem állt közszolgálati jogviszonyban. Arra vonatkozóan nem volt peradat és bizonyítási indítvány sem, hogy a fentieknél mi volt az oka, és az összefüggésben állt-e a perbeli jogviszony megszüntetéssel, mindezekre figyelemmel a fenti hivatkozásokat sem tudta az átalány-kártérítés összegének megállapításánál az alperes terhére értékelni.

[13] Értékelési körébe vonta azt is, hogy a felperes felmentése csak alaki okból bizonyult jogellenesnek, mely esetben nem indokolt a minimum összegnél magasabb kártérítés megállapítása. Bizonyítottak látták, hogy a felperes a kárenyhítési kötelezettségének eleget tett, álláskeresőként nyilvántartásba vették, jegyzői munkakörben el is tudott helyezkedni, előterjesztett igényét a megtérült jövedelemmel és közterhekkel csökkentette, azonban figyelemmel arra, hogy az átalány-kártérítés összegét a jogszabályi minimum összegben találta megállapíthatónak, a kártérítés mértékén a fenti körülmény már nem változtatott. Mindezekre tekintettel a módosított keresetben előterjesztett 6 havi illetménynek megfelelő kártérítési igényt eltúlzottnak találta és az átalány-kártérítés összegét a felperes által előadott, valamint az objektív körülmények együttes értékelésével a jogszabályi minimum összegben, 2 havi illetményben határozta meg.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[14] A felperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az alperes 4 havi illetménynek megfelelő 1.564.800 forint összegű átalány-kártérítés megfizetésére kötelezését kérte. Fellebbezésének indokolásában kifejtette, hogy a köztisztviselői jogviszonyát megszüntető alperesi nyilatkozat az Mötv. rendelkezéseibe ütközött, és mint semmis jognyilatkozat érvénytelen. Az elsőfokú ítélet sérti a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 2. § (1) bekezdését, mert a törvényi minimumnak megfelelő összegű átalány-kártérítés nem tekinthető hatékony jogvédelemnek, és a munkáltató jogellenes intézkedésével szemben semmilyen visszatartó erővel nem bír. Az

általány-kártérítés funkciója egyrészt a reparáció, másrészt a visszatartó erő, ezek közül azonban egyik sem teljesült az elsőfokú ítélettel.

[15] Az elsőfokú ítélet a Kp. 78. § (2) bekezdését, a bizonyítékok egyenként és összességében történő értékelését is sérti, melynek a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (4)-(5) bekezdései értelmében legfőbb korlátja a bíróság indokolási kötelezettsége. Az elsőfokú bíróság részben nem vette figyelembe, részben pedig tévesen értékelte az általa hivatkozott személyi körülményeket, és az alperesi jogsértés súlyát, mindezekből téves és okszerűtlen következtetéseket vont le. Az aljegyzői pozíciót sem megfelelően értékelte, ugyanis az aljegyzői feladatok mellett helyettesítésként végig ellátott jegyzői feladatokat is, éppen ez vezetett a jogellenes alperesi munkáltatói intézkedéshez. Az alperes jogsértése kiemelkedő súlyú, ugyanis az Mötv. megsértése mellett figyelmen kívül hagyta az érintett önkormányzatok együttműködési megállapodásában foglaltakat is, szándékos jogszabálysértő magatartással, semmis jognyilatkozattal szüntette meg a köztisztviselői jogviszonyt. A Kúria Kf.III.45.010/2021/5. számú ítéletének [25] és [28] bekezdései értelmében az indokolás hiányából eredő súlyos jogsértés esetén önmagában indokolt lehet az általány-kártérítés mértékének a középértékhez történő közelítése, ezért a 6 havi illetményre vonatkozó kereset nem volt eltúlzott. Az elsőfokú bíróság jogszabálysértő módon az alperes javára értékelte, hogy kizárólag alaki okból minősült jogellenesnek a köztisztviselő jogviszony megszüntetése, ami a jogvita jellegéből következik. Próbaidő alatt az alperesnek valóban nincs indokolási kötelezettsége, ez azonban nem értékelhető kisebb súllyal. Nem szenvedhet joghátrányt amiatt, hogy a bírói gyakorlat szerint formai jogsértés esetén a joggal való visszaélés már nem vizsgálendő, így a másodlagos keresetét a bíróság már nem értékelte. Az indokolás hiánya is alaki hiba, amit a bírói gyakorlat súlyos jogsértésnek minősít. Az alperes javára értékelt azon körülmény, hogy a peren kívüli megegyezéstől nem zárkózott el, tényszerűen nem igaz, mert a felajánlott állás az alperesnél nem létezett; a peres eljárás során kifejtett alperesi magatartás a kártérítés összegének megállapításánál nem vehető figyelembe. A Kúria Kf.VII.39.090/2020/6. számú ítéletének [2], [11] és [20] bekezdései értelmében próbaidő alatti jogviszony megszüntetés esetén is indokolt a törvényi minimumnál magasabb összeg megállapítása.

[16] 13 év közigazgatásban eltöltött jogviszonnyal és 8 év vezetői tapasztalattal rendelkezik, amit azonban nem vett figyelembe az elsőfokú bíróság. Vezetői pozíciót adott fel kisgyermekesként azért, hogy az alperesnél elhelyezkedhessen. Minden tőle elvárhatót megtett a kárenyhítési kötelezettségének teljesítése érdekében, aminek ellenkezőjét az elsőfokú ítélet indokolása szerint is a munkáltatónak kell bizonyítania. Ezen megállapításnak azonban ellentmond az elsőfokú ítélet [28] bekezdése, miszerint az álláskeresésének sikertelenségét, annak okát nem bizonyította. A sikertelenség bizonyítására nem volt köteles, amint el tudott helyezkedni, rögtön értesítette a bíróságot. Az elhelyezkedése sikertelenségét az alperes idézte elő, a kilátásba helyezett egyezségkötés a munkáltató rosszhiszemű magatartása miatt hiúsult meg, ugyanis nem hozta létre azt a munkakört, amiben az egyezség alapján foglalkoztatta volna. Megalapozatlan az elsőfokú ítélet [26] bekezdésében foglalt megállapítás, miszerint az alperes a jogviszonyának rendezésére törekedett, és részére más pozíciót ajánlott fel, mert valójában nem létezett a felajánlott álláshely.

[17] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást feltárta, a felperes által hivatkozott körülményeket megvizsgálta, valamennyi releváns körülményt az értékelési körébe vonta, a

felperes a fellebbezésében a bíróság mérlegelési jogkörét sikerrel nem támadhatja. Az elsőfokú bíróság a Kttv. 193. § (5) és (6) bekezdésében foglaltakat helyesen alkalmazta, nem sérült sem a Kp. 2. §-a, sem a 78. §-a, de a felperes nem is fejtette ki, hogy mit tekint jogsértésnek a fenti két jogszabályhely vonatkozásában. A felperes maga is eltúlzottnak tartotta a korábbi kereseti kérelmét azáltal, hogy a fellebbezésében már csak 4 havi átalány-kártérítés megállapítását kérte. A köztisztviselői jogviszony megszüntetésekor jogviszony még alig állt fenn a felek között, a jogsérelem alapját kizárólag az írásbeli egyeztetés hiánya jelentette, vagyis a megszüntető döntés egyébként nem vitatottan megfelelt a jogszabályoknak. Tekintve, hogy a megszüntetésre a próbaidő alatt került sor, a bírói gyakorlattal is ellentétes lenne egy alig több mint 4 havi jogviszony alapján a jogszabályi minimumnál magasabb összegű kártérítés megállapítása.

A Fővárosi Ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[18] A fellebbezés nem alapos.

[19] A másodfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletet a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján a fellebbezés és az ellenkérelem kereti között vizsgálta felül. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásra vonatkozó, a 2.Kf.700.010/2022/4. számú másodfokú végzésben foglalt iránymutatásnak eleget tett, az átalány-kártérítés összegének körében a szükséges és elégséges tényállást feltárta, az irányadó kúriai gyakorlat felhívása mellett a releváns objektív körülményeket és a felperes által hivatkozott tényállási elemeket (szubjektív szempontokat) is vizsgálatának tárgyává tette.

[20] A fellebbezésben foglalt érvelés alapján az ítéltáblának elsődlegesen a felperes konkrét eljárási jogszabálysértésekre történt hivatkozásait kellett vizsgálnia, melyek arra vonatkoztak, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a bizonyítékok jogszabályban előírt értékelési rendjét és az indokolási kötelezettségét. Ennek során azonban – a fellebbezésben foglaltakkal szemben – nem végezhetette el az elsőfokú bíróság által értékelt tényállási elemek és bizonyítékok felülmérlegelését; a másodfokú bíróság felülbírálata az átalány-kártérítés összecszerúsége vonatkozásában csak arra terjedhetett ki, hogy volt-e olyan, a fellebbezésben hivatkozott körülmény, amelyet az elsőfokú bíróság az okszerű mérlegelés követelményeit sértve nem vett figyelembe vagy figyelembe vett ugyan, de kirívóan okszerűtlenül értékelt. Az egységes bírói gyakorlat szerint a másodfokú bíróság csak a fentiek szerinti okszerűtlen mérlegelés jogkövetkezményeit vonhatja le, az elsőfokú ítélet összecszerúség körében történt állásfoglalásának felülmérlegelésére nem jogosult (Kf.VII.37.780/2020/5., Kf.VII.45.117/2022/4., Kf.III.45.033/2022/6.).

[21] Az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott arra, hogy a kialakult bírói gyakorlat szerint az átalány-kártérítés összecszerúsége – a kártérítés átalány jellegére figyelemmel – bizonyítás útján nem állapítható meg, ezért annak összegét a bíróság a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 279. § (3) bekezdése szerint az eset összes

körülményeinek mérlegelésével a szabad belátása útján határozhatja meg, ez a szabad belátás azonban nem lehet önkényes: a bíróság döntésének meg kell felelnie a helyes gondolkodás követelményének, és a peranyagából kikövetkeztethetőnek kell lennie, továbbá kellő meggyőző erővel kell bírnia. A kártérítés megállapításának nem előfeltétele, hogy a köztisztviselőnek ténylegesen kára is keletkezzen. A jogsértés súlyának az értékelése elsősorban a munkáltató jogellenes megszüntetés során tanúsított magatartásának a mérlegelését jelenti (Kf.VII.40.483/2021/6.). Az átalány-kártérítés valamennyi kár kompenzálására szolgál, ezért az átalány-kártérítés összegének megállapításánál az eljáró bíróságnak figyelemmel kell lennie arra, hogy milyen következményekkel járt a felperes esetében a jogviszony jogellenes megszüntetése. Értékelnie kell azt a körülményt is, hogy a felperes mennyi ideje állt az alperessel közszolgálati jogviszonyban, ami egy jogellenes intézkedés folytán szűnt meg (Kúria Kf.VIII.40.424/2021/8.). Az átalány-kártérítés összegszerűsége megállapításánál a Kttv. 193. § (5) bekezdése alapján figyelemmel kell lenni az eset összes körülményére, így különösen – és elsősorban – a jogsértésre és annak súlyára. Értékelési körbe kell vonni az objektív körülményeket, valamint a fél által ebben a körben megadott érvelést, arra nézve, hogy ő mit tekint súlyos következménynek. Szem előtt tartva a bírói gyakorlatot, elfogadott a középértéknek megfelelő elsődleges viszonyítási alap (BH2006. 337., Kfv.VII.37.353/2020/7.). Az átalány-kártérítés mértékét elsősorban a jogsértés súlyossága határozza meg. Amennyiben a felmentés csupán alaki ok miatt minősült jogellenesnek, nem indokolt az átalány-kártérítés minimum összegénél magasabb marasztalás megállapítása (Kúria Mfv.II.10.401/2017/8.).

[22] A másodfokú bíróságnak a fentiekben összefoglalt ítélkezési gyakorlat tükrében abban a kérdésben kellett állást foglalnia a Kp. 78. § (2) bekezdésében foglalt mérlegelési kötelezettség és a Pp. 346. § (4)-(5) bekezdése szerinti indokolási kötelezettség megsértésére történt fellebbezési hivatkozás mentén, hogy az elsőfokú bíróság az okszerű mérlegelés követelményét megsértve értékelte, vagy nem értékelte a fellebbezésben hivatkozott körülményeket. Ennek során elkülönülten vizsgálta az objektív és szubjektív körülmények értékelésének jogszerűségét.

[23] Az objektív szempontok körében rögzíti a másodfokú bíróság, hogy az átalány-kártérítés összegszerűségénél a megszüntetés módjának volt jelentősége, annak azonban nem, hogy a megszüntetett köztisztviselői jogviszonyban a felperes milyen konkrét feladatokat látott el, ezért nem vezetett eredményre az a felperesi hivatkozás, hogy az aljegyzői pozíció mellett ténylegesen – helyettesítéssel – jegyzői feladatokat is végzett. Az elsőfokú bíróság helytállóan figyelembe vette a felperesi munkakört és munkakörülményeket, azt, hogy aljegyzői pozíciót töltött be egy kisebb közös önkormányzati hivatalnál.

[24] Az elsőfokú ítélet a szükséges és elégséges körben értékelte azt a körülményt, hogy a köztisztviselői jogviszony megszüntetésére alaki okból került sor, ezért annak már nem volt jelentősége, hogy az Mötv. és az együttműködési megállapodás figyelmen kívül hagyásával járt a munkáltató intézkedése és a fellebbezésben hivatkozottak szerint szándékosan jogszabálysértő semmis nyilatkozattal került sor arra. A fellebbezésben felhívott, nem próbaidő alatti jogviszony megszüntetéséhez kapcsolódó Kf.III.45.010/2021/5. számú kúriai határozat szerint az indokolás hiánya valóban önmagában súlyos jogsértést jelenthet, viszont a perbeli esetben lényeges tényállásbeli eltérés, hogy próbaidő alatt került sor a

megszüntetésre, amelyre indokolás nélkül lehetősége volt a munkáltatónak, ezért az indokolás hiánya az alperes tekintetében súlyosító körülményként nem értékelhető. A felhívott joggyakorlat alapján helytállóan tekintette az alaki hibát az összecszerűséget csökkentő tényezőnek az elsőfokú bíróság, ezzel szemben súlytalanul érvelt a fellebbezésében a felperes azzal, hogy a jogvita jellegéből következően minősült csak alaki okból jogellenesnek a megszüntetés, mert próbaidő alatt az alperesnek nem volt indokolási kötelezettsége. Helytállóan került értékelésre az alperes vonatkozásában az a körülmény, hogy nem zárkózott el a felperessel történő megegyezéstől, a kompromisszumkész magatartás nem lehet súlyosító körülmény. Helyesen értékelte, hogy a felperes javára más pozíciót is felajánlott az alperes, arra vonatkozóan, hogy a felajánlott pozíció valójában nem létezett, peradat nem merült fel; a hosszútávú jogviszony pedig mindkét félnek felróható okból nem jött létre. Hasonlóan ahhoz, hogy a kárenyhítési kötelezettséget a későbbiekben – akár a peres eljárás folyamatban léte alatt is – figyelembe lehet venni, az az alperesi együttműködő magatartás is értékelhető, ami már a peres eljárás során került kifejtésre. Az elsőfokú bíróság tehát ítélete [26] bekezdésében okszerűen értékelte azt az objektív körülményt, hogy az alperes törekedett a felperesi jogviszony rendezésére, ez a körülmény az alperes javára figyelembe vehető volt.

[25] A fellebbezésben e körben hivatkozott Kf.VII.39.090/2020/6. számú eseti döntés önmagában nem elegendő annak megállapításához, hogy próbaidő esetén a törvényi minimumnál magasabb összegű kártérítés megállapítása indokolt, értékelni kell ugyanis az egyedi ügy releváns további körülményeit is, amit az elsőfokú bíróság megtett, és ez alapján okszerűen tartotta indokoltnak a törvényi minimum szerinti kártérítés megállapítását. Helyesen utalt az elsőfokú bíróság a vonatkozó bírói gyakorlatra, miszerint csupán alaki ok miatti megszüntetésnél nem indokolt a minimum összegnél magasabb kártérítés megállapítása; a perbeli esetben ugyancsak alaki ok miatt volt jogellenes az alperesi intézkedés.

[26] A felperes a fellebbezésében csak utalt arra, hogy a megítélt átalány-kártérítés nem teljesíti sem a kártérítés reparációs, sem a prevenciós funkcióját, azonban konkrétan nem fejtette ki, hogy ezek a célok a perbeli esetben mivel és miért nem valósultak meg tekintettel arra is, hogy az objektív körülmények értékelésével kapcsolatos fellebbezési hivatkozásai a fentiek szerint eredményre nem vezethettek. A felperesi köztisztviselői jogviszony jogellenes megszüntetését és annak módját a korábbi elsőfokú ítélet fellebbezéssel nem támadott jogerős része megállapította, az alperes intézkedése formai okból bizonyult jogellenesnek, ezért a joggal való visszaélésre vonatkozó kereseti hivatkozásokat az elsőfokú bíróság már nem vizsgálhatta. A kártérítés összecszerűségének megállapításánál a jogviszony jogellenes megszüntetése mint jogalap köréből csak azok a körülmények vehetők figyelembe, amelyekre jogerősen megállapított peradat áll rendelkezésre, ezért nem hivatkozhatott eredménnyel a fellebbezésben a felperes arra sem, hogy számára azért sérelmes az alaki ok megállapítása miatt a joggal való visszaélésre történt hivatkozása vizsgálatának elmaradása, mert az a kártérítés összecszerűségét növelő tényező lenne. Ezen körülmény vizsgálatára a megismételt elsőfokú eljárásban az összecszerűség körében nem kerülhetett sor.

[27] A szubjektív szempontoknál az alperessel fennállt köztisztviselői jogviszonyt megelőző közigazgatásban töltött időt és több éves vezetői tapasztalatot az elsőfokú ítélet értékelte az életpálya megszakadása körében tett hivatkozásoknál annak rögzítésével, hogy a

felperes a perrel érintett jogviszonyt követően is a közsférában helyezkedett el, magasabb pozícióban, jegyzőként tevékenykedett, mindezek alapján az életpályájának derékba törése nem volt megállapítható. Az életpálya megszakadással kapcsolatban továbbá az is releváns, hogy a próbaidő alatt – annak jellegéből fakadóan – sor kerülhet a közszolgálati jogviszony indokolás nélkül megszűnésére, mely körülménnyel a feleknek a jogviszony létesítéséről hozott döntésük során számolniuk kell.

[28] A felperes kárenyhítési kötelezettségét az elsőfokú bíróság az ítélet [30] bekezdésében értékelte, mely szerint a felperes a kárenyhítési kötelezettségének eleget tett, ez azonban a jogszabályi minimum összegben megállapított átalány-kártérítés összegét nem csökkenthette. Mindezek miatt nem volt eredményes a fellebbezés azon hivatkozása, hogy az elsőfokú ítélet nem értékelte a kárenyhítési kötelezettséget, annak figyelembevétele ugyanis okszerűen megtörtént. A fentiekből következően nem volt relevanciája annak, hogy a felperes a későbbi jegyzői állását megelőzően miként próbált elhelyezkedni, ez mennyiben volt sikertelen és ennek mi volt az oka.

[29] Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a kiforrott bírói gyakorlatnak megfelelően járt el, az ügy egyedi körülményeit értékelte, az objektív tényezőket és a felperes által hivatkozott egyéni körülményeket is figyelembe vette a mérlegelésénél. A felperes nem adott elő a fellebbezésében olyan körülményt, amit az elsőfokú bíróság a mérlegelés okszerűségét megsértve vett figyelembe, vagy egyáltalán nem vett figyelembe, illetve azt sem igazolta, hogy a figyelembe vett körülményeket kirívóan okszerűtlenül értékelte volna, ezért az elsőfokú ítélet összecszerűség körében végzett mérlegelése nem volt jogsértő. A fentiek alapján az elsőfokú bíróság nem sértette meg a Kp. 78. § (2) bekezdésében foglalt mérlegelési kötelezettségét és a Pp. 346. § (4)-(5) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségét sem.

[30] A fellebbezés alapelvi jogsértésként hivatkozta a Kp. 2. § (1) bekezdésének megsértését, a hatékony jogvédelem elmaradását. Az ítéltábla hangsúlyozza, a Kp. alapvető rendelkezéseinek funkciója az, hogy keretet adjanak és segítséget nyújtsanak a törvény tételes szabályainak értelmezéséhez. Következésképpen, amennyiben a fél fellebbezésében eljárási alapelv sérelmére hivatkozással támadja az elsőfokú ítélet jogszerűségét, először azt kell megnézni, hogy az általa előadott érvek kötődnek-e tételes jogszabályi rendelkezések megsértéséhez, ennek hiányában pedig azt, hogy felmerült-e az alapelvi sérelem körében értékelhető többlettényállási elem. Az alapelvi jogsérelem tekintetében a felperes többlettényállási elemet nem adott elő, csupán az elsőfokú ítélet visszatartó erejének hiányára utalt. A tételes eljárási jogszabálysértések vizsgálata körében fent már kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság az átalány-kártérítés reparatív és preventív funkciójának is eleget téve helytállóan értékelte a releváns objektív és szubjektív körülményeket. A jogszabályi minimum összegben megállapított kártérítés nem sérti a preventív célkitűzéseket az eset konkrét körülményeire is figyelemmel, ezért alaptalanul állította a fellebbezésében a felperes, hogy a minimum kártérítés megállapítása rossz példával jár, megengedi a súlyos jogszabálysértéseket a közszolgálati jogviszonyok megszüntetése esetén. Mindezekből következően az átalány-kártérítés minimum összegben történt megállapítása tételes eljárási jogszabálysértésen keresztül nem sérti a fellebbezésben hivatkozott alapelvi rendelkezést, és a felperes többlettényállási elemet sem adott elő, ezért alaptalannak bizonyult a Kp. 2. § (1) bekezdése szerinti alapelvi jelentőségű rendelkezés megsértésére történt hivatkozása is.

[31] A fellebbezésben felhozott érvelés alkalmatlannak bizonyult az elsőfokú ítélet jogszabálysértő jellegének alátámasztására, ezért azt a másodfokú bíróság a Kp. 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[32] A másodfokú bíróság a Kp. a 99. § (3) bekezdése és 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében kötelezte a pervesztes felperest az alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére, annak mértékét a Pp. 81. § (1)-(2) bekezdéseire, 82. § (3) bekezdésére, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 4. § (1) és 3. § (2), (5)-(6) bekezdéseire figyelemmel állapította meg. Az alperes által a pertárgyértékre figyelemmel felszámítható másodfokú perköltség összege az IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései alapján 19.560 forint lett volna, a ténylegesen felszámított összeg ezzel szemben 50.000 forint volt. Az ítéltábla a fellebbezési pertárgyértékre (2 havi illetménynek megfelelő összeg), az ügy bonyolultságára, az alperes által előterjesztett ellenkérelem elkészítésének munka- és időigényére, valamint a tárgyaláson kívüli elbírálásra tekintettel a felszámított összeget eltúlzottnak, a kizárólag pertárgyérték alapján megállapítható összeget pedig a kifejtett tevékenységgel arányban nem álló módon alacsonynak találta, így a másodfokú perköltséget a fenti körülményekre figyelemmel 25.000 forintban határozta meg.

[33] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdésében és 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű fellebbezési illeték a felperest megillető munkavállalói költségkedvezmény folytán a Pp. 102. § (1) és (6) bekezdései értelmében az állam terhén marad.

[34] Az ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 77. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[35] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2023. október 17.

dr. Antal Regina s.k.	dr. Bíró Péter s.k.	dr. Kincsesné dr. Szalai Kornélia s.k.
-----------------------	---------------------	--

a tanács elnöke	előadó bíró	bíró
-----------------	-------------	------